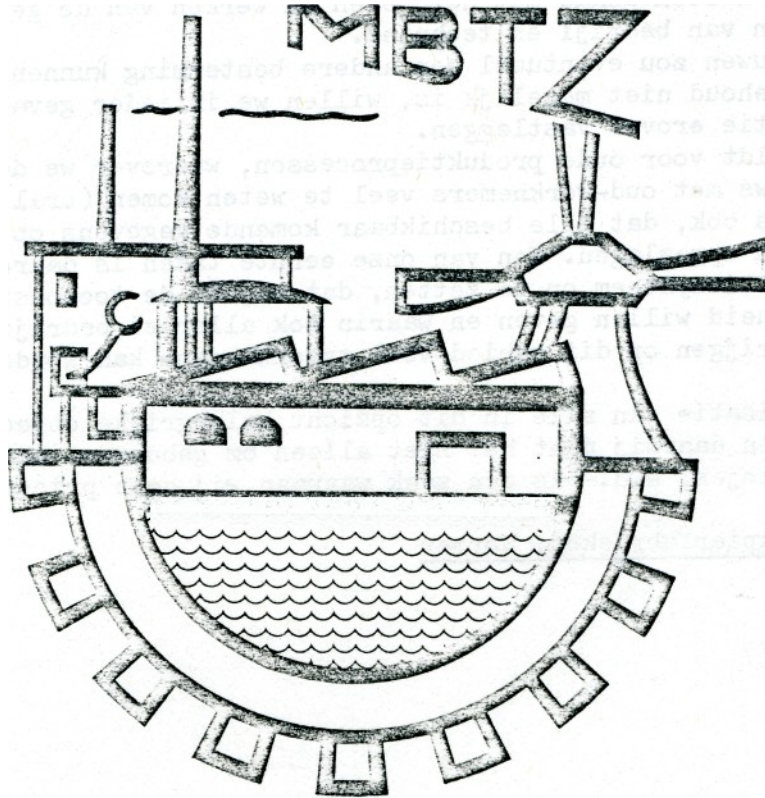

VERENIGING TOT BEHOUD VAN MONUMENTEN VAN BEDRIJF EN TECHNIEK

Z A A N S T R E E K

P e r s i n f o r m a t i e

1 april 1982

persconferentie stadhuis Wormer

om 16.30 uur

VERENIGING TOT BEHOUD VAN
MONUMENTEN VAN BEDRIJF EN TECHNIEK ZAANSTREEK
secr.: Heinsiusstraat 86
1504 AT ZAANDAM

Persinformatie

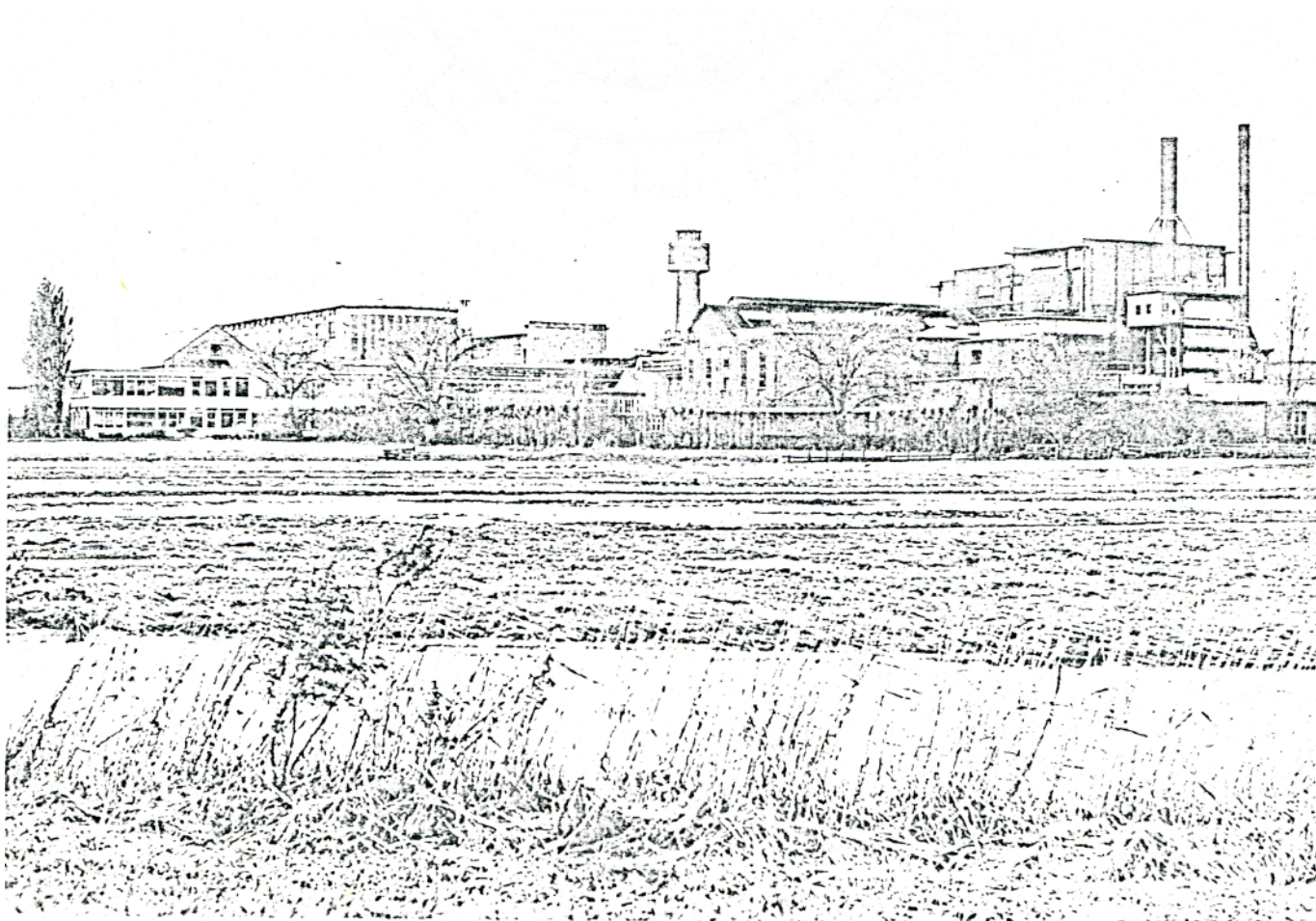
Eén jaar Vereniging M.B.T.

Op 27 maart 1902 bestond onze Vereniging bij notariële akte precies één jaar. Daar willen we graag even bij stilstaan. Even het geheugen opfrissen: Wij richten ons op het behoud van gebouwen, die in historisch, architectonisch en/of beeldbepalend opzicht van belang zijn en die van doen hebben gehad met het leven en werken van de gewone man, de monumenten van bedrijf en techniek.

Aan die gebouwen zou eventueel een andere bestemming kunnen worden gegeven. Als behoud niet mogelijk is, willen we in ieder geval gegevens en documentatie erover vastleggen.

Datzelfde geldt voor oude productieprocessen, waarover we door middel van interviews met oud-werknemers veel te weten komen (oral history). Belangrijk is ook, dat alle beschikbaar komende gegevens op een goede manier worden opgeslagen. Een van onze eerste taken is daarom geweest een documentatiesysteem op te zetten, dat wij in de toekomst ruime toegankelijkheid willen geven en waarin ook allerlei bedrijfsdocumentatie -wij krijgen op dit gebied veel schenkingen- kan worden opgeslagen. Een inventarisatie van alle in dit opzicht belangrijke objecten in de Zaanstreek -en daarbij gaat het niet alleen om gebouwen, maar ook om bruggen, sluisjes, e.d.- is een zaak waaraan wij hoge prioriteit geven.

Van Gelder Papierfabrieken, Wormer

Bron: Gemeentearchief, Wormer

Wanneer men niet dit soort initiatieven start en niet meteen over ruime financiën beschikt, kan uiteraard niet alles tegelijk worden verwezenlijkt. Hard gewerkt is er wel, het afgelopen jaar. Onze vier secties: Gebouwen, Produktietechnieken, Leven en Werken en Documentatie zijn aan de slag gegaan met ons eerste grote project: Van Gelder Papierfabrieken in Wormer. Zoals bekend, is dit bedrijf gesloten en worden de fabrieksgebouwen gesloopt. De secties hebben in de afgelopen periode door middel van foto's, het verzamelen van allerhande informatie en het houden van gesprekken niet oud-werknemers van Van Gelder zoveel mogelijk wetens-waardigheden betreffende de papierfabricage bij VGP in Wormer proberen vast te leggen, voor dat deze informatie voorgoed verloren zou gaan. Wij hebben ook veel materiaal uit het archief van Van Gelder geschonken gekregen, alsmede ook een aantal gietijzeren kolommen uit de bedrijfsgebouwen. Het project nadert nu zijn afronding en de resultaten ervan zullen in de vorm van een publicatie worden gegoten.

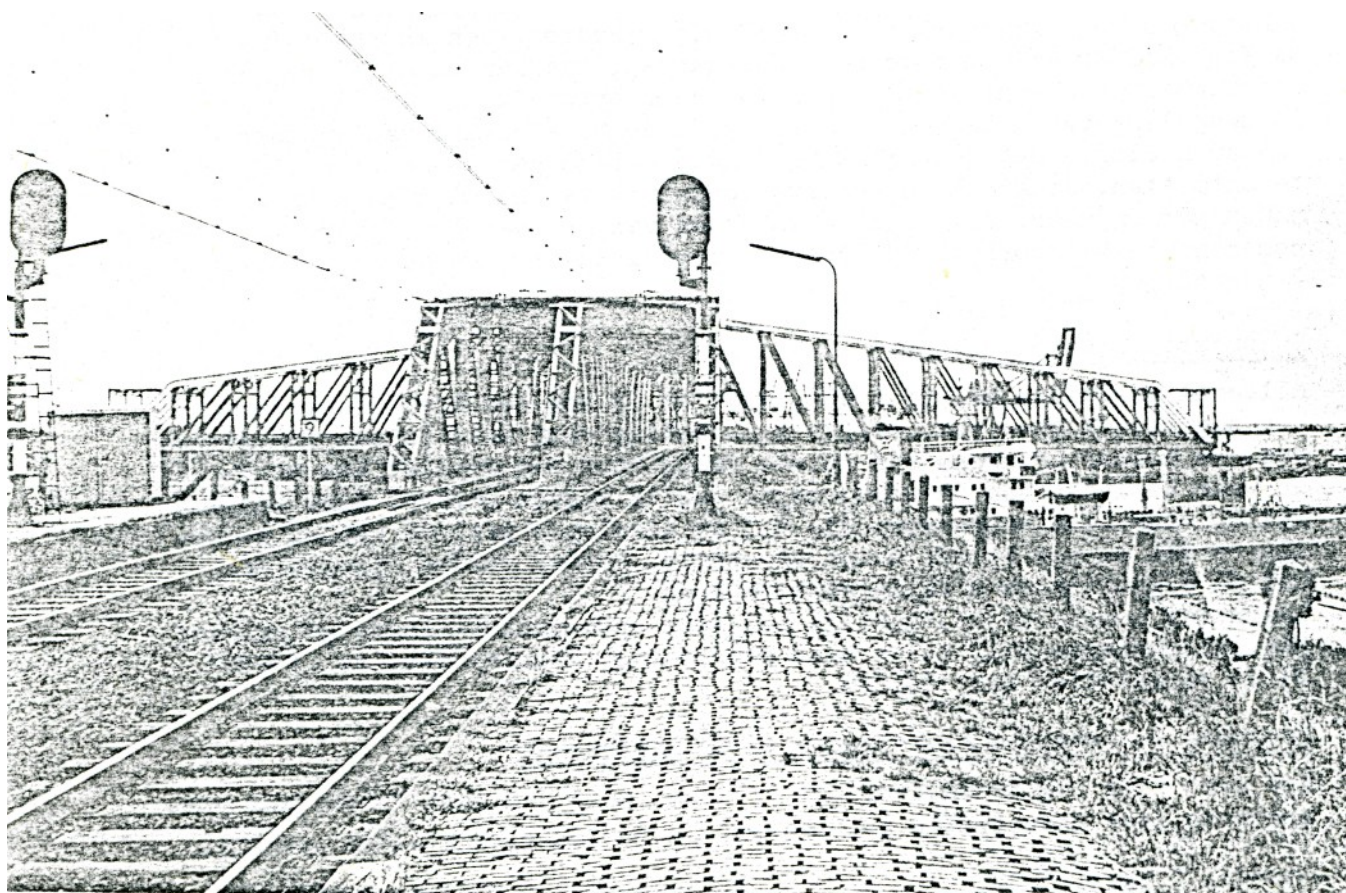
Daarnaast vervult onze Vereniging een soort signaal- en waakhondfunctie als objecten dreigen verloren te gaan. Wij hebben ons sterk gemaakt voor het behoud van een authentieke houtloods uit 1864 van Simonsz-Weeteling. Door gebrek aan financiën heeft deze poging helaas geen succes gehad.

Zo hebben we het College van B & W in Wormer ook gevraagd de mogelijkheden te onderzoeken om de Van Gelder-watertoren in stand te houden en hen gevraagd of aan dit 'industriële monumentje' een bestemming zou kunnen worden gegeven. Het zou in ieder geval na afbraak van het Van Gelder-complex voor de bevolking van Wormer een herinnering zijn aan een industrie die zolang het leven en werken in de gemeente heeft bepaald. Bij het College in Wormer is deze zaak nog in bespreking.

Het volgende in gezamenlijk overleg gekozen project dat de vier secties gaan aanpakken, zal de van oudsher voor deze streek zeer belangrijke olie-industrie zijn.

Hembrugfilm

foto: P.Tjeertes

Daarnaast richten wij onze aandacht op de Hembrug. Wij hebben indertijd aan de Monumentenraad gevraagd de Staatssecretaris te adviseren om de Hembrug als beschermd monument aan te wijzen. Door de aanleg van de Hemspoorntunnel, die in 1983 bedrijfsklaar zal zijn, komt de Hembrug als spoorwegverbinding te vervallen. De brug werd gebouwd in 1905/'06 en was lange tijd de grootste draaibrug van Europa. Zoals het er nu uitziet, zal de brug worden gesloopt, omdat tot dusverre geen andere bestemming is gevonden. Hem over de Voorzaan leggen lijkt niet haalbaar en om de brug zonder meer in stand te houden, ontbreken ook de financiën.

Onze Vereniging heeft daarom besloten werking en mechanisme van de Hembrug op film vast te leggen en daarbij ook de stations Zaanstad en Hembrug, die beide ook zullen verdwijnen, te betrekken. Over dit project zijn wij in contact getreden met het Provinciaal Bestuur en met de Spoorwegen en een mogelijkheid tot financiële steun is in principe aanwezig. Kortgeleden kwamen wij in contact met de graficus Ed Visser, die eveneens grote belangstelling bleek te hebben voor de Hembrug en die samen met zijn vriend Lindsey Graham Wellington een filmpje wilde gaan maken. Wat is in zo'n geval beter dan te trachten de krachten te bundelen. Volgende week zal daartoe gezamenlijk het draaiboek worden vastgesteld, dat vervolgens, vergezeld van een officieel subsidie-verzoek, aan de Provincie zal worden gezonden.

Onze Vereniging heeft hierover inmiddels ook contacten met de gemeente Zaanstad gelegd om te kijken of de film ook een rol kan spelen bij de festiviteiten die volgend jaar gepaard zullen gaan met de opening van de Hemspoorntunnel. Wij denken dan ook aan een kleine tentoonstelling, waarover samen met de heer Visser reeds gedachten zijn ontwikkeld.

Tweede Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdagen voor Industriële Archeologie in Zaanstad op 15 en 16 oktober a.s.

Natuurlijk onderhouden we de beste contacten niet collega-monumentenverenigingen in binnen- en buitenland.

Vorig jaar ontvingen wij met steun van de gemeente Zaanstad 'Jeunesse & Patrimoine' een internationaal gezelschap van monumentenbeschermers. Dit jaar hebben wij wederom een belangrijk evenement in Zaanstad: op 15 en 16 oktober a.s. worden hier de Tweede Vlaams-Nederlandse Ontmoetingsdagen voor Industriële Archeologie gehouden, een initiatief van de Koninklijke Academie voor Wetenschappen, waaraan onze Vereniging medewerking verleent en als mede-gastheer optreedt,

De bedoeling van deze bijeenkomst is om de beoefenaars van industriële archeologie uit Nederland en België gelegenheid te bieden elkaar te ontmoeten, denkbeelden en ervaringen uit te wisselen en kennis te maken met industrieel verleden en heden van Noord-Holland typische fenomenen als bijvoorbeeld de Zaanse procesindustrie en de Noordhollandse landschappen.

Huisvestingsprobleem

Allemaal positieve geluiden dus. Maar er is ook een keerzijde. We hebben nog steeds geen behoorlijke huisvesting voor onze Vereniging gevonden. We hebben dringend een ruimte, nodig waar ons archief kan staan en waar de leden van de werkgroepen rustig kunnen werken. Maar ook een ruimte waar alle voorwerpen die wij de afgelopen periode hebben gekregen en die nu her en der staan verspreid, kunnen worden opgeslagen. Dat is eigenlijk onze belangrijkste zorg.

Daarnaast kunnen wij natuurlijk nog veel enthousiaste leden gebruiken! wie inlichtingen wil, belle onze secretaris, Alan Mynott, tel. 3541107 of de voorzitter, tel. 286966.

Brochure Industriële Archeologie in de Zaanstreek

Tot slot valt nog te melden, dat er door leden van onze Vereniging een brochure over industriële archeologie in de Zaanstreek wordt gemaakt.

Wormer, 1 april 1982

Marie-Louise Tiesinga, voorzitter